* A - 4 3 4 7 - 4 8 - 4 9 - 5 0 - 5 1 - R *

A-4347-48-49-50-51-R

B. Ed. (Gen. & Basic Edu.) (Sem. I) Examination

April/May – 2015

Course-107 : Content & Method of Teaching

A-4347 : Hindi

A-4348 : Sanskrit

A-4349 : Social Science

A-4350 : Mathematics

A-4351 : Accountancy

Time : 2 Hours] [Total Marks : **50**

A-4347 : Hindi

सूचना :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination : ☛ B. Ed. (GEN. & BASIC EDU.) (SEM. 1)	
Name of the Subject : ☛ HINDI	
☛ Subject Code No. : 4 3 4 7 ☛ Section No. (1, 2,.....) : 1	Student's Signature

१ सूचना के अनुसार उत्तर दीजिए :

(अ) नीचे दिये गए प्रश्नो के एक – एक शब्द या वाक्यमें उत्तर लिखिए । ५

(१) व्याकरण शिक्षाकी किस विधिमें पहले नियम देकर उदाहरण दिया जाता है ?

(२) हिन्दी भाषा कौन सी लिपिमें लिखी जाती है ?

(३) देवनागरी लिपिकी उत्पत्ति भारत की कौनसी लिपिसे हुई है ?

(४) भाववाचक संज्ञा बनाइये : बोलना, खोदना

(५) अ, आ, क, ह : वर्णोका उच्चार स्थान कौन सा है ?

(ब) नीचे दिये गए प्रश्नोमें से किन्ही चार प्रश्नो के उत्तर ३० से ४० शब्दोमे लिखिए । ८

(१) गद्य शिक्षाका एक सामान्य हेतु लिखकर उसके चार विशिष्ट हेतु बताइये ।

(२) गद्यके विविध सोपान संक्षिप्तमें बताइये ।

(३) संख्यावाचक और गुणवाचक विशेषणके दो–दो उदाहरण लिखिए ।

(४) देवनागरी लिपिके दो दोष और इनके सुधार बताइए ।

(५) क्रिया विशेषण किसे कहते है ? तीन उदाहरण बताइये ।

(क) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं **तीन** प्रश्नो के १२५ से १५० शब्दों में उत्तर लिखिए । १२

(१) हिन्दी शिक्षक के नाते आप कक्षा 8 में किस प्रकार नए शब्द समझाएँगे ?

(२) व्याकरण शिक्षको रोचक बनानेके तरीके कौन कौन से है ?

(३) संबंधसूचक अव्यय किसे कहते है ? इनके तीन उदाहरण बताइए ।

(४) समूच्यादि बोधक अव्ययको समझाकर इसके तीन उदाहरण लिखिए ।

२ सूचना के अनुसार किन्ही **दो** पर १५० से २०० शब्दो में टिप्पणियाँ लिखिए: १०

(१) भाषा शिक्षाकी विधियाँ : प्रत्यक्ष और परोक्ष

(२) विचार विस्तार कीजिए :

(अ) रहिमन धागा प्रेमका मत तोडो चटकाय ।
टूटेसे फिर ना जुडे, जुडे गाँठ परिजाय ॥

अथवा

(अ) रहिमन याचकता गहे, बडे छोट हूवै जात।
नारायण हू को भयो, बावन आँगुर गात॥

(३) किसी एक विषय पर निबंध लिखिए :

(अ) विज्ञान एक वरदान ।

(ब) मेरा प्रिय खेल

(क) यदि में डॉक्टर होता....

३ निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी **एक** प्रश्न का ३५० से ४०० शब्दोमें उत्तर दीजिए : १५

(१) पद्यशिक्षाको ध्यानमें रखकर नीचे दिये गए मुद्दो को विस्तारसें समझाईए ।

– पद्य शिक्षाका महत्व
– पद्य शिक्षाकी पद्धतियाँ
– पद्य शिक्षामें ध्यानमें रखने योग्य बाते

अथवा

(2) पाठ आयोजनको ध्यानमें रखकर निम्न मुद्दोको विस्तारसे समझाईए ।

– पाठ आयोजनका महत्व
– पाठ के विविध सोपान
– शब्द प्रतिपादनकी विधियाँ

A-4348 : Sanskrit

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ B. ED. (GEN. & BASIC EDU.) (SEM. 1)

Name of the Subject :
☛ SANSKRIT

☛ Subject Code No. : 4 3 4 8 ☛ Section No. (1, 2,.....) : 2

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો : ૫

1 (a) Give the answers in one sentence of the following questions : 5

(૧) સંસ્કૃત વ્યાકરણનો શકવર્તી ગ્રંથ કયો છે ?

(1) Which is the of 'शकवर्ती ग्रंथ' of Sanskrit grammer

(૨) અનુવાદ પદ્ધતિનું બીજુ નામ આપો.

(2) Give the other name of Translation method

(૩) પાઠ આયોજનનાં સોપાનો જણાવો.

(3) Name the steps of lession planning.

(૪) અંગ એટલે શું ?

(4) What is 'अंग'

(૫) 'लोकहितम्' - સમાસ ઓળખાવો.

(5) 'लोकहितम्' - Identify समास.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં લખો : (ગમે તે ચાર) ૮

(b) Write any four answers in thirty to fourty words of the following questions : 8

(૧) સંસ્કૃત અધ્યાપનનાં પ્રાચીન સામાન્ય હેતુઓ જણાવો.

(1) State the Ancient general intentions of learning Sanskrit.

(૨) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં પૂરક વાચન તરીકે વિદ્યાર્થીને શું આપી શકાય તે જણાવો.

(2) What can we provided to the students as reference material for the Sanskrit teaching ? Mention it.

(૩) સંસ્કૃતમાં વિષયાભિમુખ કઈ કઈ રીતે કરી શકાય ?

(3) How can we introduce a lesson in Sanskrit ?.

(૪) (i) માગ્યા મુજબ રૂપ આપો - (ii) રૂપ ઓળખાવો

ગુરુ-ચતુર્થી એકવચન — तुभ्यम्–

असमद् – પંચમી બહુવચન — भालयोः–

(4) (i) Give Rupes according to instruction :

गुरु–चतुर्थी एकवचन

अस्मद् – पंचमी बहुवचन

(ii) Identify the following Rupes :

कस्मात्

रामेण

(૫) વિધ્યર્થ આત્મને પદના પ્રત્યયો લખો.

(5) Write Termination of The 'विध्यर्थ आत्मनेपद'

(ક) નીચેનામાંથી ત્રણ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર ૧૨૫ થી ૧૫૦ શબ્દોમાં લખો : **૧૨**

(c) Write answers in 125 to 150 words any three of the following questions : **12**

(૧) આગમન અને નિગમન પદ્ધતિ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(1) 'आगमन' and 'निगमन' methods of Explaination with example.

(૨) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં વાચનનું મહત્ત્વ જણાવો.

(2) Mention the importance of reading in Sanskrit teaching.

(૩) વર્ણોનું ઉચ્ચારણ સ્થાન પ્રમાણે વર્ગીકરણ :

(3) Arrange the alphabates of Sanskrit according to the pronunciation.

(૪) સંસ્કૃત શબ્દ લખો.

માચીસ	ગ્લાસ	બેટરી	થાળી
નિસરણી	પંખો	ચમચી	ચાવી

(4) Write Sanskrit words :

माचीस	ग्लास	बेटरी	थाली
निसरणी	पंखा	चमची	चाबी

૨ કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ ૧૫૦ થી ૨૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

2 Write short notes on any two in 150 to 200 words : 10

(૧) ખંડાન્વય - દંડાન્વય પદ્ધતિ

(1) खण्डान्वय – दण्डान्वय method

(૨) ત્રીજી વિભક્તિ અને સાતમી વિભક્તિનાં વિશિષ્ટ પ્રયોગ.

(2) State specific use of 'तृतीय विभिक्त' and 'सप्तमी विभक्ति'.

(૩) તત્પુરુષ સમાસ.

(3) तत्पुरुष समास

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર ૩૫૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૫

3 Give any one answer in 350 to 400 words of following questions : 15

(૧) સંસ્કૃત ભાષા શિક્ષણના સિદ્ધાંતો વિગતે સમજાવો :

(1) Explain the principles of Sanskrit language in detail.

(૨) સંસ્કૃતમાં વાચનશિક્ષણનું મહત્ત્વ અને તેના પ્રકારો જણાવી ચર્ચો : ૧૫

(2) Importance of reading teaching in sanskrit State the types of reading it in detail :

A-4349 : Social Science

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :

☛ **B. Ed. (GEN. & BASIC EDU.) (SEM. 1)**

Name of the Subject :

☛ **SOCIAL SCIENCE**

☛ Subject Code No. : **4 3 4 9** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **3**

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ૧૦ થી ૧૫ શબ્દોમાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૫

(૧) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં અનુબંધ એટલે શું ?

(૨) આદર્શ પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નોના પ્રકારો જણાવો ?

(૩) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિ એટલે શું ?

(૪) વાવાઝોડાં ક્યાં ક્યાં નામોથી ઓળખાય છે ?

(૫) ભારતને કલ્યાણ રાજ્ય બનાવવામાં શી જોગવાઈ છે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી **ચારના** ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૮

(૧) સામાજિક વિજ્ઞાનના કાર્યક્ષેત્ર વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૨) પ્રવચન પદ્ધતિના લાભ ટૂંકમાં જણાવો.

(૩) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં ચાર્ટ બનાવવા માટે તમે કઈ કાળજી લેશો ?

(૪) ભારતના બંધારણમાં સુધારો કરવા માટે શી જોગવાઈ કરેલ છે ?

(૫) ભારતમાં લોકશાહી રાજ્ય છે એટલે શું ?

(ક) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી **ત્રણના** ૧૨૫ થી ૧૫૦ શબ્દોમાં જવાબ લખો : ૧૨

(૧) સામાજિક વિજ્ઞાનના જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્રના હેતુઓ જણાવી તેના વિશિષ્ટ હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.

(૨) માઈક્રોપાઠ આયોજનના સોપાનો જણાવી વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય ઉદાહરણ આપી સ્પષ્ટ કરો.

(૩) ભારતીય બંધારણ આધારસ્તંભોની ચર્ચા કરો.

(૪) ભારતના ભૂમિ ઉપયોગ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

૨ નીચેની ટૂંક નોંધમાંથી ગમે તે બે વિશે ૧૫૦ થી ૧૮૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૦

(૧) સામાજિક વિજ્ઞાનનો વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજી તેમજ રાજ્યશાસ્ત્ર સાથે અનુબંધ.

(૨) ભારતમાં શેરડી, શણ અને રબર

(૩) સમાનતા અને શોષણ સામેના હક

૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક વિશે ૩૫૦ થી ૪૫૦ શબ્દોમાં મુદ્દાસર લખો : ૧૫

(૧) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના હેતુઓ અને અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન અંગે વિગતવાર ચર્ચા કરો.

(૨) પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનના સોપાનો અને મહત્ત્વ અંગે વિગતવાર ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction of page no. 6.

1 (a) Answer the following questions in 10 to 15 words : 5

(1) What is correlation in social science teaching ?

(2) Explain the types of model question paper.

(3) What is the group discussion method in teaching of social science ?

(4) Calamity recognizes by which names ?

(5) What are the provisions to be furnished in the constitution, for the blooming state of India ?

(b) Answer the following questions in 30 to 40 words : (any four) 8

(1) Explain in brief about area of social science.

(2) Explain in brief about advantage of lecture method.

(3) Which types of care you will take for making cuts in social science.

(4) What are the provisions to provide to get reforms in Indian constitution ?

(5) What it means, that India is a democratic nation ?

(c) Answer the following questions in 125 to 150 words : (any three) **12**

(1) Explain about objectives in the field of knowledge, clarify them.

(2) Explain the steps of the micro lesson plan; clarify with the skill of introduction with an example.

(3) Discuss about the basis of pillar for Indian Constitution.

(4) Discuss in detail about the use of Indian land.

2 Write short notes in 150 to 180 words : (any two) **10**

(1) Correlation of social science with science & technology, and politics.

(2) Sugarcane, Jute and Rubber in India.

(3) Right before equality and exploitation.

3 Answer the following questions in 350 to 450 words : (any one) **15**

(1) Discuss in detail about objectives and expected behaviour change in social science teaching.

(2) Discuss in detail about the steps and the importance of the lesson planning and unit planning.

A-4350 : Mathematics

સૂચના : (૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :

☛ **B. Ed. (GEN. & BASIC EDU.) (SEM. 1)**

Name of the Subject :

☛ **MATHEMATICS**

☛ Subject Code No. : **4 3 5 0** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **4**

Seat No. :

Student's Signature

(૨) માત્ર સાદું કેલક્યુલેટર વાપરી શકાશે.

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૫

(૧) ગણિત શિક્ષણમાં આવતા વર્તનક્ષેત્રોનાં નામ આપો.

(૨) યુનેસ્કોનાં એક સંશોધન અનુસાર ક્યા દેશનાં વિદ્યાર્થીઓનાં ગણિતનાં જ્ઞાનનો આંક સૌથી ઉંચો છે ?

(૩) ગણિત શિક્ષણમાં મૌખિક કાર્ય એટલે શું ?

(૪) ગણ સિદ્ધાંતોની પાયારૂપ સંકલ્પના ક્યા ગણિતશાસ્ત્રીએ આપી હતી ?

(૫) સમાંતર શ્રેણી માટે nનું પદ જણાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : (ગમે તે ચાર) ૮

(૧) ગણિતનો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી જ્ઞાનનાં હેતુને સ્પષ્ટ કરતાં ચાર અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન જણાવો.

(૨) આગમન પદ્ધતિ દ્વારા ભણાવી શકાય તેવા કોઈ પણ બે ઉદાહરણ આપો.

(૩) દૃઢીકરણ કાર્ય કરવા માટેના ચાર સિદ્ધાંતો જણાવો.

(૪) જો $\sin\beta = \frac{1}{2}$ તો સાબિત કરો કે $3\sin\beta - 4\cos^3\beta = 0$.

(૫) સાદુ રૂપ આપો : $\frac{(2a^2b^3)^5 \times (2a^2b^2)^3}{(5a^4b)^6} (a, b \neq 0)$

(ક) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : **૧૨**

(૧) ગણિત શિક્ષણનું સાંસ્કૃતિક મૂલ્ય સમજાવો.

(૨) ગણિત શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક ઉપકરણોની અગત્ય જણાવો ?

(૩) ΔPQR માં $\overline{QM}$ એ કર્ણ $\overline{PR}$ પરનો વેધ છે. જો PM=8, RM=12 હોય તો PQ,QR અને QM શોધો.

(૪) પદો સમજાવો :

(અ) સમરૂપ ત્રિકોણો

(બ) બહિર્મુખ ચતુષ્કોણ.

૨ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : **૧૦**

(૧) એકમ પાઠ આયોજન અને છૂટા પાઠ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(૨) સાબિત કરો : ત્રિકોણનાં ત્રણ ખૂણાનાં માપનો સરવાો 180° થાય છે.

(૩) 200 મીટર ઊંચી ટેકરી પરથી અવલોકન કરતાં એક જ દિશામાં આવેલ બે વાહનોનાં અવસેધકોણનાં માપ અનુક્રમે 30° અને 60° માલૂમ પડે છે. તો એક જ રેખા પર આવેલાં આ બે વાહનો વચ્ચેનું અંતર શોધો.

૩ ગમે તે એક પ્રશ્નનો વિસ્તારથી જવાબ લખો : **૧૫**

(૧) ધોરણ-૧૦નાં ગણિતનો કોઈપણ એક એકમ પસંદ કરી નીચે જણાવેલી બાબતોને ધ્યાનમાં રાખી પાઠ આયોજનની રૂપરેખા આપો :

(અ) સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ

(બ) શિક્ષક-વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિઓ

(ક) મૂલ્યાંકન - સ્વાધ્યાય

(૨) ગણિત શિક્ષણની પૃથક્કરણ પદ્ધતિની ચર્ચા નીચેનાં મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં કરો :

(અ) સંકલ્પના

(બ) ભૂમિતિના કોઈ પણ એક પ્રમેય માટે પૃથક્કરણ પ્રશ્નો અને સાબિતિ

(ક) લાભાલાભ

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of page no. 9.

(2) Only simple calculator can be used.

1 (A) Answer the following questions in short : **5**

(1) Give the names of behaviour domains of mathematics

(2) According to one research done by UNESCO, the knowledge of mathematics in the students of which country is highest ?

(3) What is oral work in teaching mathematics ?

(4) Which mathematician gave the basic concept of set theory ?

(5) Give the nth term of Arithmetic Progression.

(B) Answer briefly any Four of the following : **8**

(1) Give four expected behavioural changes for clarifying the objective of knowledge by selecting any one unit of mathematics.

(2) Give any two examples which can be taught through inductive method.

(3) Give four principles for drill work.

(4) If $\sin\beta = \frac{1}{2}$, then prove that $3\cos\beta - 4\cos^3\beta = 0$.

(5) Simplify : $\frac{(2a^2b^3)^5 \times (2a^2b^2)^3}{(5a^4b)^6} (a, b \neq 0)$.

(C) Answer briefly any three of the following : **12**

(1) Explain the cultural value of teaching mathematics.

(2) Explain the importance of teaching aids in teaching of mathematics.

(3) In ΔPQR $\overline{QM}$ is the altitude to hypotenuse $\overline{PR}$ If PM=8, RM=12 find PQ,QR & QM.

(4) Explain :

(a) Similar triangles

(b) Convex Quadrilateral

2 Answer any two of the following : **10**

(1) Explain the difference between unit lesson planning & stray lesson planning.

(2) Prove that the sum of all the three angles of a triangle is 180°.

(3) As observed from the top of a hill 200 m. high, the angles of depression of two vehicles situated on the same side of the hill are found to have measure 30° & 60° respectively. Find the distance between the two vehicles.

3 Write answer of any one question in detail : **15**

(1) Prepare a detailed lesson plan for teaching any one unit of mathematics from class-X keeping in mind the following points :

(a) General & Specific Objectives

(b) Teacher Students Activities

(c) Evaluation - Assignment

(2) Discuss Analytical method keeping in mind the following points :

(a) Concept

(b) Analytical questions & proof for any one theorem of Geometry.

(c) Merits - demerits.

A-4351 : Accountancy

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :

☛ **B. Ed. (GEN. & BASIC EDU.) (SEM. 1)**

Name of the Subject :

☛ **ACCOUNTANCY**

☛ Subject Code No. : 4 3 5 1 ☛ Section No. (1, 2,.....) : 5

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો : ૫

(૧) લ્યૂકા પેસિઓલીએ દ્વિનોંધી નામાપદ્ધતિની રજૂઆત ક્યા વર્ષમાં કરી હતી ?

(૨) એકમ આયોજનનો મૂળ વિચાર કોણે આપ્યો હતો ?

(૩) કોમ્પ્યૂટરના મુખ્ય કેટલા ભાગો હોય છે ?

(૪) ભાગીદારી કરારનામામાં ઉલ્લેખ ન હોય તો મૂડી પર કેટલા ટકા વ્યાજ ચૂકવામાં આવે છે ?

(૫) હિસાબી ભૂલોને ક્યા બે વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવે છે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ <u>ચાર</u>) ૮

(૧) એકમ આયોજન એટલે શું ?

(૨) નામા શિક્ષક પાસે અપેક્ષિત ચાર વ્યાવસાયિક ક્ષમતાઓ જણાવો.

(૩) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(૪) ચાલુ મિલકતોનો ખ્યાલ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(૫) બેંક સિલકમેળ તૈયાર કરવાના ચાર હેતુઓ જણાવો

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈ પણ <u>ત્રણ</u>) ૧૨

(૧) નામાનો અર્થશાસ્ત્ર સાથે અનુબંધ સ્પષ્ટ કરો.

(૨) નામા શિક્ષણમાં ચાર્ટસની અગત્ય જણાવો.

(૩) દિલીપના ચોપડામાં તા. ૩૧-૩-૧૩ના રોજ રૂ. ૨૫,૦૦૦ના કુલ દેવાદારો હતા. આ દેવાદારો પૈકી રૂ. ૫,૦૦૦નું લેણું અજિત પાસેથી વસૂલ થઈ શકે એમ નથી, અને હજી બીજા દેવાદાર જીવણનું રૂ. ૩,૦૦૦નું લેણું શકમંદ છે. આ અંગે જરૂરી આમનોંધ લખો અને વાર્ષિક હિસાબોમાં તેની અસર દર્શાવો.

(૪) નીચેની ભૂલો સુધારવા માટે આનંદના ચોપડે આમનોંધ લખો.

(૧) અંગત ખર્ચ રૂ. ૧,૫૦૦ પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારેલ છે.

(૨) બેંક ચાર્જિસ રૂ. ૫૦૦ અને બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ વ્યાજના રૂ. ૩૦૦ની ચોપડે નોંધ કરી નથી.

(૩) મનોજ પાસેથી ખરીદેલ રૂ. ૫૫૦ના માલની નોંધ રૂ. ૮૫૦થી થયેલ છે.

(૪) યંત્ર ગોઠવવાની મજૂરીના રૂ. ૧,૦૦૦ ભૂલથી મજૂરી ખાતે લખાયા છે.

૨ નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો : (કોઈ પણ બે) **૧૦**

(૧) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(૨) અમિત અને શશી એક પેઢીના ભાગીદારો છે તા. ૧-૪-૨૦૦૪ના રોજ તેઓની મૂડી અનુક્રમે ૧,૦૦,૦૦૦ અને ૧,૩૦,૦૦૦ છે. વર્ષ દરમિયાન અમિતે તા. ૧-૪-૨૦૦૪ના રોજ રૂ. ૨૦,૦૦૦નો તથા શશીએ તા. ૧-૧-૨૦૦૫ના રોજ રૂ. ૩૦,૦૦૦નો ઉપાડ કર્યો છે. ભાગીદારી કરારપત્રની જોગવાઈઓ નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) મૂડી પર વાર્ષિક ૧૦% વ્યાજ વસૂલ કરવાનું છે.

(૨) ઉપાડ પર વાર્ષિક ૧૨% વ્યાજ વસૂલ કરવાનું છે.

(૩) અમિતને પેઢીમાં સક્રિય કામગીરી કરવા બદલ માસિક રૂ. ૧,૫૦૦ પગાર આપવાનો છે તથા શશીને વાર્ષિક રૂ. ૧૦,૦૦૦ કમિશન આપવાનું છે.

અમિતે તા. ૧-૧૦-૨૦૦૪ના રોજ પેઢીને રૂ. ૨૦,૦૦૦ની લોન આપી છે. ભાગીદારી કરારપત્રમાં લોનના વ્યાજ અંગે કોઈ ઉલ્લેખ નથી.

તા. ૩૧-૩-૨૦૦૫ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનો ઉપરની જોગવાઈઓ પહેલાંનો પેઢીનો નફો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ છે.

ઉપરની વિગતો પરથી પેઢીનું નફાનુકસાન ફાળવણી ખાતું તૈયાર કરો.

(૩) નીચેની વિગતો પરથી નરેન્દ્રનો તા. ૩૧-૩-૨૦૧૨ના રોજનો બેંક સિલકમેળ તૈયાર કરો. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૨ના રોજ પાસબુક મુજબ બેંક સિલક રૂ. ૨૦,૦૦૦ હતી જે રોકડમેળ પ્રમાણેની બેંક સિલક સાથે મેળ ખાતી હતી. પાસબુક અને રોકડમેળ તપાસતાં નીચેની માહિતી મળી.

(૧) રૂ. ૧,૫૦૦નો ચેક તા. ૨૩-૩-૨૦૧૨ના રોજ બેંકમાં ભર્યો પરંતુ બેંકે તા. ૩૧-૩-૨૦૧૨ સુધીમાં તે રકમ નરેન્દ્ર ખાતે જમા કરી નથી.

(૨) બેંકે નરેન્દ્ર ખાતે રૂ. ૧૦૦ વ્યાજના જમા કર્યા છે, પરંતુ તેની નોંધ રોકડમેળમા કરવામાં આવી નથી.

(૩) રૂ. ૭૦૦ નો ચેક તા. ૨૭-૩-૨૦૧૨ના રોજ અમિતને લખી આપ્યો હતો જે હજી સુધી બેંકમાં ચૂકવણી માટે રજૂ થયો નથી.

(૪) બેંકે બેંક ચાર્જીસ પેટે નરેન્દ્ર ખાતે રૂ. ૫૦ ઉધાર્યા છે, જેની નોંધ રોકડમેળમાં કરવામાં આવી નથી.

૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં ૩૫૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ એક) **૧૫**

(૧) નામા શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી તેના વિશિષ્ટ હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.

(૨) નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિના સંદર્ભમાં નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.

- અર્થ
- લાભ અને મર્યાદા
- વર્ગખંડમાં વિનિયોગ

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction of page no. 15.

1 (A) Give answers in one sentence of the following questions : **5**

(1) In which year Luca pacioli presented the double entry accounting system ?

(2) Who gave the basic idea of unit planning ?

(3) How many major parts a computer is having ?

(4) How many percent interest is to be paid on the capital if it is not mentioned in the partnership deed ?

(5) In which two parts accounting errors are being distributed ?

(B) Answer the following questions in 30 to 40 words (Any four) **8**

(1) What is unit planning ?

(2) Mention four professional abilities expected from a teacher of accountancy.

(3) Clarify the meaning of project method.

(4) Explain the concept of current assets with illustration.

(5) Mention four objectives for preparing Bank Recociliation statement.

(C) Answer the following questions : (Any three) **12**

(1) Clarify the correlation of accountancy with economics.

(2) Mention importance of charts in teaching of accountancy.

(3) Rs. 25,000 was the total debtors in the account of Dilip as on 31-3-2013. Out of the debtors Rs. 5,000 of Ajit could not be recovered. Moreover, Rs. 3,000 is also doubtful from another debtor Jivan. Write necessary journal entries on the basis of these information and mention its effect in the Annual accounts.

(4) Write journal entries in the account of Anand for the following Rectification of errors.

(1) Personal expenses of Rs. 1,500 is debited to miscellaneous expenses.

(2) Bank charges of 500 and Bank overdraft interest of Rs. 300 are not shown in the book of accounts.

(3) Rs. 550 of goods purchased from Manoj are recorded as Rs. 850.

(4) Wages Rs. 1,000 paid for the installation of machinery which was debited to wages account by mistake.

2 Answer the following questions as per instructed : (Any two) **10**

(1) Clarify the difference between Lesson planning and unit planning.

(2) Amit and Shashi are the partners of one partnership firm. Their capital on 1-4-2014 was Rs. 1,00,000 and 1,30,000 respectively. During the year Amit withdrew Rs. 20,000 on 1-4-2004 and Shashi withdrew Rs. 30,000 on 1-1-2005. Following are the provisions in partnership deed.

(1) 10% interest is to be paid on capital.

(2) 12% interest is to be charged annualey on withdrawals.

(3) Amit is to be given monthly salary of Rs. 1500 for his active performance in the firm. Annual Commission of Rs. 10,000 is to be given to Shashi.

Amit gave a loan of Rs. 20,000 to the firm on 1-10-2004. No provision is mentioned in the partnership deed regarding interest on loan.

The profit of the firm for the year ending on 31-3-2005 was Rs. 1,20,000 before giving effect of the above mentioned adjustments.

Prepare profit and loss appropriation account from the above information.

(3) Prepare Recounciliation statement of Narendra on 31-3-2012 on the basis of the following details. Rs. 20,000 was the Bank balance as per the passbook on 31-3-2012 which was not matched with the bank balance as of cashbook. Following information received while comparing th passbook and cashbook.

(1) Cheque of Rs. 1,500 was deposited in the bank on 26-3-2012 but the bank has not credited the amount to the account of Narendra upto 31-3-2012.

(2) Bank has credited Rs. 100 as interest to the account of Narendra but it is not recorded in the cashbook.

(3) Cheque of Rs. 700 was written on 27-3-2012 and given to Amit which is not presented in the bank for payment.

(4) Bank has debited Rs. 50 as bank charges to the account of Narendra which are not recorded in the cashbook.

3 Write answer of the following questions in 350 to 400 words : **15** (Any one)

(1) Mention general objectives of teaching of accountancy. Clarify specific objectives of general objectives.

(2) Discuss the following points in the context of supervised study method,

- Meaning
- Merits and limitations
- Application in the classroom